

Šabatová, Klára; Mateiciucová, Inna

**Konference u příležitosti 40 let od zahájení archeologických výzkumů
lokality Těšetice-Kyjovice**

*Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity. M, Řada
archeologická. 2003-2004, vol. 52-53, iss. M8-9, pp. 303-305*

ISBN 80-210-3665-6

ISSN 1211-6327

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/113674>

Access Date: 28. 11. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University
provides access to digitized documents strictly for personal use, unless
otherwise specified.

Otázkou zatím zůstává, a další podobná setkání jistě podají vysvětlení, zda vysoký počet zájemců o plzeňské setkání způsobila „novost“ tématu počítačové podpory na archeologické konferenční scéně, nebo snadnější dostupnost zámečku v Nečtínech oproti oběma zámečkům moravským. Organizátoři příštího setkání, kterými jsou pracovníci pražského Archeologického ústavu AVČR, tuto skutečnost chtějí otestovat již v předkole přihlášek, kde budou zjišťovat, zda a v jaké míře zájem o přednesení nových kvalitních referátů trvá.

Třináct prezentací, které odezněly na setkání v Kravsku a které autoři dobrovolně poskytli k jejich zpřístupnění na internetu si mohou zájemci o počítačovou podporu v archeologii prohlédnout na webových stránkách Ústavu archeologie a muzeologie na adrese: http://www.phil.muni.cz/archeo/index_cz.html.

Renáta Přichystalová – Klára Šabatová

Konference u příležitosti 40 let od zahájení archeologických výzkumů lokality Těšetice-Kyjovice

Ve dnech 26.-28. května 2004 proběhla v Kravsku u Znojma konference na téma: „*Pravěké a raně středověké osídlení ve vztahu k sociálním a duchovním strukturám a metody jejich výzkumu*“, kterou uspořádal Ústav archeologie a muzeologie FF MU v Brně. Setkání mělo být nejen připomínkou stavu poznání jednoho z nejlépe prozkoumaných pravěkých nalezišť na Moravě, ale také otevřeným oknem k perspektivě dalšího zkoumání lokality, jejího zázemí a zpracování výsledků dlouholetého výzkumu, který na lokalitě Těšetice-Kyjovice probíhá pod patronací ÚAM. Zájem archeologického pracoviště Univerzity o lokalitu se datuje již na konec 50. let, kdy v katastru obce Těšetice proběhly první záchranné výzkumy. 40. výročí se vztahuje k první rozsáhlejší sondáži v trati „Sutny“, která se nachází na katastru obcí Těšetice a Kyjovice, v roce 1964.

Zdravice, kterou na začátku zasedání pronesl vedoucí ústavu, *Zdeněk Měřinský*, byla určená nejen 30ti přítomným kolegům z Moravy, Čech, Rakouska, Německa a Belgie, ale také zástupcům místních zastupitelstev Moravského Krumlova, Těšetic a Znojma a zástupcům Agroservisu Višňové, kteří činnost archeologů v regionu podporují, a kteří navštívili zahájení konference. Profesor *Vladimír Podborský*, pak ve svém referátu: Počátky archeologických výzkumů v Těšeticích-Kyjovicích připomněl jak aktivity brněnské univerzity v regionu začínaly a vzpomněl alespoň některé kolegy a spolupracovníky, kteří se na výzkumu aktivně podíleli.

První tematický blok referátů, který trval s přestávkami po zbytek středečního odpoledne, byl věnován právě stavu poznání lokality Těšetice-Kyjovice. Po shrnutí stávajících a nových poznatků o neolitickém osídlení, následovaly příspěvky týmu studentů pracujících na doktorských a magisterských pracích z období neolitu a eneolitu pod vedením docentky Elišky Kazdové. Studenti ve svých pracích představili velmi zajímavé poznatky získané zejména na základě mezioborové spolupráce. Blok byl zakončen antropologickým posudkem známého hromadného hrobu věteřovské kulturní skupiny.

Eliška Kazdová: Některé výsledky výzkumu neolitického osídlení v Těšeticích-Kyjovicích; *Martin Kuča*: Polozemnice kultury s MMK z Těšetic-Kyjovic (obj. 181 a 184). Příspěvek k poznání zahloubených lengyelských staveb; *Milan Vokáč*: Kamenná broušená a ostatní industrie ze zahloubených objektů s kúlovou konstrukcí z Těšetic-Kyjovic; *Martin Hložek*: Mikropetrografické rozborů keramiky z postlineárního neolitu v Těšeticích-Kyjovicích; *Gabriela Dreslerová*: Chovná, lovná fauna a kostěná a parohová industrie kultury s LnK a MMK z Těšetic-Kyjovic; *Michal Polák*: Badenské osídlení v Těšeticích-Kyjovicích; *Marta Dočkalová*: Rituální pohřeb z Těšetic-Kyjovic v objektu z doby bronzové.

Druhý den setkání byl zahájen blokem referátů k „rondelové archeologii“. Zajímavé nové příspěvky k existenci rondelů přinášejí záchranné výzkumy, jak v případě dvojitého kruhového areálu z Mašovic nacházejícího se v netypické údolní poloze, jen několik kilometrů vzdálených od Těšetic, tak třeba nález nejsevernějšího rondelu na Moravě z brněnského centra, ale i rondelů na území Čech. Shrnutí problematiky na území Rakouska se ujal profesor Trnka. Nevyčerpatelnou

studnicí podnětů k astronomické orientaci rondelů a dalších objektů pravěku a ranné doby dějinné je práce Zdeňka Ministra. Pro srovnání pestrosti názorů je v tomto ohledu škoda, že pro pracovní zaneprázdnění se nemohl setkat v Kravsku zúčastnit i Rostislav Raichel.

Zdeněk Čižmář: Současný stav poznání areálu dvojitého rondelu s MMK v Mašovicích „Přeničné“; **Gerhard Trnka:** Kamegg und Kreisgrabenforschung in Österreich; **Petr Holub – Václav Kolařík – Marek Peška – Dana Zapletalová:** Nález hrobitého přikopu s MMK v Brně Dvořákově ulici (10 min); **David Daněček – Jaroslav Řídký:** Nové nálezy rondelů v Čechách; **Zdeněk Ministr:** Jihomoravské rondeloidy a Pavlovské vrchy jako obzorový kalendář a Pravěké stavby záměrně umístěné vzhledem k Slunci.

Zajímavým příspěvkem byl náčrt výzkumu v maďarské Ecsefalvė, k problematice neoliticých staveb se zde autorky vyjádřily na základě často neoprávněně opomíjeného archeologického materiálu, mazanice.

Ángela Carneiro – Inna Mateiciucová: Doklady časně neolitické architektury v osadě Ecsefalva (Maďarsko) a otázka jejího zániku.

Problematika neolitu byla doplněna výkladem o ojedinelém nálezů mužské plastiky, který byl nedávno učiněn v Sasku. **Leif Steguweit:** Der "Adonis" und andere bemerkenswerte neolithische Befunde der Grabungen bei Zschernitz (Sachsen) aus dem Jahre 2003.

Závěrečná skupina referátů byla věnována problematice výzkumu sociálních struktur zejména z mladších období pravěku. Profesor Neustupný ve své teoretické úvaze, navazující na jeho již dříve publikované studie, podtrhl pravděpodobnost lineárního vývoje počtu pravěkých populací. Martin Oliva vnesl další zajímavé poznatky do struktur masivní těžby silicítů v nedalekém Krumlovském lese. Ladislav Šmejda upozornil na záludnost, která se skrývá za běžnou praxí zpracovávání archeologických pramenů na polykulturních lokalitách oddělené, podle období. Klára Šabatová a Petr Vitula se zamysleli nad možností interpretací zejména hrobových nálezových celků.

Evžen Neustupný: Poznámky k demografii pravěku; **Martin Oliva:** Proměny praktických a sociálních aspektů pravěké těžby v Krumlovském lese; **Ladislav Šmejda:** Kontinuita pohřebních areálů; **Klára Šabatová:** Příspěvek k sociální struktuře starších popelnicových polí; **Petr Vitula:** Struktura společnosti starší doby železné na jižní a střední Moravě

Oba večery strávené v příjemném prostředí zámečku v Kravsku, byly zakončeny přátelským posezením, které ve čtvrtek podtrhla přítomnost skvěle hrající cimbálové muziky.

Páteční exkurze po jižní Moravě a Dolním Rakousku se bohužel zúčastnila jen menší část z hostů konference. Ti z nich, kteří se na ni vydali však jistě nemuseli litovat. Pod vedením profesora Podborského zbylá skupina badatelů navštívila proslavenou Vildomcovu sbírku ve vile v Boskovčejně. Všichni přítomní byli nesmírně poctěni, že správkyně pozůstalosti, paní Marie Vildomcová, při příležitosti naší návštěvy umísila do vitrín originály ženských plastik včetně slavné „Mašůvecké venuše“ a vystavila i originály slavných keramických kusů, které jsou běžnému návštěvníkovi prezentovány pouze v kopiích. Exkurze pokračovala pod vedením Zdeňka Čižmáře na výzkumu v Mašovicích, kde vedle polohy rondelu představeného již v referátech a právě odkrytých sídlištních struktur, byla pro zájemce připravena i improvizovaná výstavka neolitické keramiky. Poté již exkurze zamířila do sousedního Rakouska. První zastávka byla na záchranném výzkumu, který pod vedením Davida Russa probíhá u Jetzelsdorfu v prostoru budoucí dálnice, která snad brzy bude spojit Moravu s Vídní. Vedle několika mělkých hrobů ze starší doby bronzové byly na lokalitě k vidění ukázkové půdorysy lineárních domů a další půdorysy náležející patrně době bronzové. Mezi účastníky konference byl i ředitel Krahuletz-Museum v Eggenburgu, Hans Tuzar, který své kolegy seznámil nejen s výjimečně didakticky vydařenými sbírkami muzea, které spravuje, ale také s krásným centrem města s tradiční pohostinností uctil exkurzi i vynikajícím místním vínem. Po návratu trasy na území Moravy se znovu vedení ujal Zdeněk Čižmář a zavedl exkurzi do gotického kostela sv. Wolfganga v Hnánicích. Poslední archeologickou lokalitou, kterou bylo možno spatřit bylo v krásné krajině zasazené hradiště Šobes. Exkurze byla zakončena v Modrém sklepě Agrodružstva Nový Šaldorf, kde jsme se mohli seznámit nejen s důmyslným systémem tesaných choděb vinného sklepa a způsobu archivace kvalitních vín, ale také s postupem správného ochutnávání vína.

Konference u příležitosti 40 let od zahájení archeologických výzkumů lokality Těšetice-Kyjovice dala mnoho podnětů a možností zamyšlení k dalšímu výzkumu nejen členům Ústavu

archeologie a muzeologie FF MU v Brně, ale také ostatním přítomným. Termín konání konference se bohužel překrýval s několika dalšími odbornými pracovními setkáními, nemohli se jí tedy zúčastnit všichni ti, kteří by o toto příjemné pracovní setkání měli zájem.

Klára Šabatová – Inna Mateiciucová